

# Bevezető

## az ún. közoktatási típusú sportiskolai kerettantervhez

### *A sportiskolai kerettanterv elkészítésének sport- és oktatáspolitikai háttere*

A Magyar Köztársaság Kormánya 2005. november 16-án elfogadta a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiát, amely alapvetően új szemléletet érvényesít. A sportot elsősorban eszköznek tekinti a legfontosabb társadalmi célok: - egészségmegőrzés, nevelés, személyiségfejlesztés, közösségépítés, társadalmi integráció - elérése érdekében. A NAT 2003 kiemelt fejlesztési feladataival teljes összhangban, legfontosabb célkitűzésként fogalmazza meg az élethosszig tartó rendszeres mozgás, sportolás, a mindennapi testedzés igényének kialakítását, az ehhez szükséges feltételek megteremtését. Minden iskolának feladata a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelése. A Nemzeti Sportstratégia az egészséges társadalom víziója mellett megfogalmazza a versenysport, és ezen belül az utánpótlás-nevelés feladatait is, az alábbiak szerint:

„A támogatott utánpótlás-nevelési rendszernek szigorú szakmai követelményeknek kell megfelelni, összhangban kell lennie a versenysport koncepciójával, annak kitűzött céljait kell szolgálnia, illetve meg kell akadályoznia a gyermekek túl korai specializációját, sokoldalú fejlesztést biztosítva. Az egységes utánpótlás-nevelési rendszer a következő három alrendszerből tevődik össze:

- (1) Széles tömegbázis megteremtése – Sport XXI. Utánpótlás-nevelési Program:
  - 6-10 éves fiatalok számára: a sportos életmód kialakítása, a testedzés, a sport megszerettetése, a sokoldalú képességfejlesztés. E korban elkerülendő a korai specifikáció (egyes sportágak kivételével). Mindezekre leginkább alkalmas sportágak a labdajátékok, illetve azok alapjai, melyek ezért kiemelt figyelmet érdemelnek.
  - Sportágtól függően 10-14 éves korban a minőségi képzés megkezdése.
- (2) Tehetséggondozás – Heraklész programok:
  - Bajnokprogram: 14-18 éves, nemzetközi színvonalat elérő tehetséges sportolók felkarolása, tervszerű képzésének megvalósítása, a legjobb szakemberek alkalmazása.
  - Csillagprogram: 18-23 éves kiemelkedő felnőtt eredmények elérésére esélyes fiatalok, akik még nem tudják felvenni a versenyt világklasszisokkal. Lehetőséget kell biztosítani az egyéni felkészülésükre és a versenyzésre, csapatba kerülésre.
- (3) Sportiskolai rendszer:
  - Évfolyamos képzési rendszer, amely két irányban fejleszthető: egyfelől a közoktatási típusú intézményrendszer létrehozása, másfelől az egyesületi típusú sportiskolai hálózat kiépítése.”

A sportstratégia célul tűzte ki a sportiskolai rendszernek, mint az utánpótlás-nevelés, és képzés bázisának létrehozását illetve kiépítését. A fenti dokumentumban megjelölt kétféle irány közül a továbbiakban az ún. közoktatási típusú sportiskoláról szólnunk. A közoktatási típusú sportiskola még nem jelenik meg a közoktatási törvényben a közoktatás intézményei között. A sportiskolai kerettanterv elkészítésének ezért kettős célja van. Egyrészt a sportiskolák tartalmi szabályozásának megteremtése, másrészt a közoktatási típusú sportiskolák legitimálása.

Ez a kerettanterv egy 8 évfolyamos általános iskola és egy 4, illetve nyelvi előkészítő évfolyammal induló 5 évfolyamos gimnázium tanterve. A kerettanterv specialitása, hogy a közoktatás szempontjából egy új, a közoktatási típusú sportiskolák számára készült. Olyan iskolák számára, amelyek sportoló, élsportoló gyerekek, fiatalok nevelését-oktatását vállalták fel.

*A közoktatási típusú sportiskola működésének és a sportoló fiatalok életmódjának speciális elemei*

A Csanádi Árpád Általános Iskola és Gimnáziumban 1987 óta sportoló fiatalok oktatását-nevelését végezzük. Tanulóink jelentős része élsportoló, így közvetlenül tapasztaljuk azokat a problémákat, amelyekkel az élsportoló küzd, hogy eleget tudjon tenni a sport és a közoktatás elvárásainak. Több éves tapasztalatunkra alapozva úgy véljük, hogy a közoktatási típusú sportiskola olyan közoktatási intézmény, amely a sportoló fiatalok iskolai és sportbeli kötelezettségeinek összehangolását a legmagasabb szinten biztosítja. Ennek a feladatának az iskola leginkább akkor tud megfelelni, ha olyan tudásrendszert közvetít, amely segíti a sportoló diákokat a természetben és a társadalomban való eligazodásban, önmaguk megismerésében. Cél, hogy az élsportoló diákok műveltségképe ugyanolyan gazdag és komplex legyen, mint a nem sportoló társaik műveltségképe. Ugyanakkor az iskola vegye figyelembe és alkalmazkodjon a sportoló, élsportoló diákok időbeli leterheltségéhez, segítse a fiatalokat a tudatos élsportolóvá válás folyamatában a megfelelő sportspecifikus tudáselemek közvetítése révén.

A közoktatási típusú sportiskola a *sportiskolai feladatait* a mai magyarországi gyakorlat alapján többféleképpen láthatja el. Kerettantervünkben az alábbi modellt követjük. Az első négy évfolyamon mindennapos testnevelés van az általános mozgáskultúra fejlesztése érdekében. Ebben a képzési szakaszban – néhány sportágtól eltekintve (torna, úszás, műkorcsolya) – a gyerekek nagy része még nem választott sportágot, ezért az általános képzés mellett fokozatosan megismerhetik a tanulók az egyes sportágakat. Ötödiktől nyolcadik osztályig és a gimnáziumi osztályokban kétféle szervezeti forma lehetséges. Egyrészt *különböző sportágakban, egyesületi keretek között sportolhatnak a tanulók*. Ehhez délelőtt, az óratervben meghatározott óraszámban biztosítva van az edzésidő. Másrészt az iskola *egy kiválasztott sportágra szakosodva* sportági képzést végez, órarendbe iktatva, – első osztálytól kezdve, valamennyi korcsoportban - az iskola alkalmazásában lévő szakedzőkkel. A sportági képzésekhez szükséges sportági tantervek részei a közoktatási típusú sportiskolai kerettantervnek. Ennek összeállítását és szerkesztését a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet koordinálta. A sportági tantervek készítői a NUPI által felkért szakemberek.

A közoktatási típusú sportiskola a *közoktatási feladatainak* ellátásakor több olyan problémával találkozhat, ami nem jellemző az átlag iskolára. Ezeknek a megoldására fel kell készülnie a sportiskoláknak és a kerettantervnek is kell tartalmazni megoldási javaslatokat a felmerülő problémákra. *Így megoldandó probléma a folyamatosan, akár évközben is érkező tanulók beilleszkedésének megkönnyítése, illetve a sportban valamiért nem eléggé eredményesek lemorzsolódása*. Amikor egy sportoló valóban élsportolóvá válik, megnő az edzésszáma, válogatottsága esetén pedig edzőtáborokban, több napos külföldi versenyeken kell részt vennie. Az így keletkezett hiányzásokat a normál iskola nem tudja tolerálni, azaz a sportoló megkeresi azt a közoktatási intézményt, amelyben az élsportot és a közoktatási célokat össze lehet hangolni. Ugyanez fordítva is megtörténhet. A sportoló sportpályafutása befejeződik valamilyen okból (sérülés, kiégés, az eredmények elmaradása), ezért más iskolában kívánja befejezni tanulmányait. A közoktatási típusú sportiskolai kerettantervet úgy készítettük, hogy az átjárhatóság a közismereti tantárgyak esetében megvalósuljon.

*Elsősorban gimnáziumban, a délelőtti és délutáni edzésidők nagy száma miatt csökken a tanórákra és az otthoni tanulásra fordítható idő.* A követelmények teljesítése érdekében ezért a kerettantervben – bár évi és heti tanórákban adjuk meg az időkeretet – több esetben az időbeli tagolásra a tanórai kerettől eltérő tanulásszervezési módot javasolunk (projekt, epocha).

*További feltétlenül kezelendő probléma a sport miatti hiányzások pótlása.* Itt nagyon fontossá válik az IKT eszközeinek használata, hisz edzőtáborban is lehet napi kapcsolatban a diák a tanárával. A sportiskolai kerettantervben ezért valamennyi műveltségi területbe beépítésre került az IKT alkalmazása. A hiányzások pótlása természetesen lehetséges külön egyéni felkészítéssel is, de ez csak fokozza, főleg 9. évfolyamtól az amúgy is meglévő időhiányt. A tanulók között az egyéni fejlődésük és érdeklődésük tekintetében is vannak lényeges különbségek, ezért nemcsak a hiányzások miatt, hanem e létező különbség miatt is, a tanítási-tanulási folyamatokban előtérbe kell helyezni a differenciálást, az egymástól tanulást, a kooperatív tanulás alkalmazását.

### **A közoktatási típusú sportiskolai kerettantervre vonatkozó alapelvek**

A sportiskolai kerettanterv a tartalmi-tantervi szabályozás legmagasabb szintű dokumentumára, a Nemzeti alaptantervre épülve, annak szellemiségét mindenképp előtt megtartva készült. Az átjárhatóság megvalósíthatósága érdekében a tananyag kiválasztásánál orientáló volt az OM kerettanterve. A gimnáziumi tantervek készítésekor, a kimeneti szabályozás szempontjából, a középszintű érettségi vizsga követelményeket tartottuk szem előtt.

A kerettanterv elsődleges célja, hogy az általa leírt tudásrendszerek, és az iskola által biztosított tanulási folyamatok révén fejlődjön a sportoló fiatalok személyisége, minél szélesebb körben ismerjék meg és építsék be meglévő tudásrendszerükbe a sportspecifikus tudáselemeket, tudjanak képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő irányba továbbtanulni.

Tantervi alapelveknek tekintjük, hogy ez egy sportiskolai kerettanterv, ezért megjelenjen benne olyan értékek, amelyek más tantervekben kevésbé. Nem csak a Testnevelés és sport műveltségi terület szakított a hagyományokkal és emelt be elméleti jellegű tudáselemeket, azzal a céllal, hogy az élsportoló fiatal jobban megértse a választott életforma elvárásait, követelményeit, hanem a közismereti tantárgyak esetében is törekedtünk a sportoló fiatalok életviteléhez, a sporthoz kapcsolódó tudáselemek beemelésére, illetve a tudáselemek sporton keresztüli közvetítésére. Ez a törekvés nyilvánul meg például a megismerésre váró irodalmi művek választásakor, a fizika, vagy matematika feladatok szöveggörnyezetében, az egészségnevelés kiemelt szerepének hangsúlyozásában (kémia, biológia, sportegészségtan), a művelődéstörténet projekt egészében.

A sportoláshoz nem köthető tantervi elemek esetén is, a kerettanterv kiemelt feladataként tűzte ki a NAT szemléletmódjának követését, amely megnyilvánul abban, hogy hangsúlyt helyez olyan értékek közvetítésére, mint a demokratizmus, a humanizmus, az esélyegyenlőség biztosítása, a szolidaritás és a tolerancia. A kritikai gondolkodásmód fejlesztése révén felkészíti a diákokat az érvekkel alátámasztott, felelős döntések meghozatalára. Különös gondot fordít a NAT kiemelt fejlesztési feladatainak megvalósítására.

### *A tanulásról alkotott felfogás*

A szakirodalom és a NAT megfogalmazása szerint is a tanulás a tanuló ember aktív, értelmezést kívánó, értelmezést létrehozó tevékenysége. Csak az értelmes tanulás révén sajátítható el az a tudás, amelyet a modern társadalom elvár. Az értelmes tanulás tanulható. Fontos eleme, hogy a tanuló ismerje önmagát, legyen tudatában saját képességeinek, adottságainak. Ismerjen meg minél több tanulási módszert és technikát és legyen képes kiválasztani a számára leghatékonyabb eljárást. A tanulás tanulásának folyamatába a

pedagógus akkor tud hatékonyan részt venni, ha kellő információval rendelkezik a tanuló előzetes tudásáról. E fenti gondolatmenetet követve a kerettanterv különös figyelmet fordít:

- a tanuló aktív részvételére a tanulási folyamatban (cselekvő tanulás előtérbe helyezése),
- az önértékelésre, az önismeretre,
- az eredményes tanulás módszereinek megismertetésére, a tanulási technikák elsajátítására,
- olyan helyzetek előidézésére, ahol a meglévő tudás mozgósítására kényszerülve kell a tanulónak adott jelenséget, törvényszerűséget értelmezni,
- az önálló és társas tanulás élményének kipróbálására, az előnyök megtapasztalására.

#### *Az értékelés alapelvei*

A jogszabályokban rögzített szabályoknak, módszereknek megfelelő értékelési eljárások alkalmazása indokolt egy sportiskolai kerettanterv szerinti tanítás során is. Természetesen a tantárgyi sajátosságok szerint, a módszertani szabadság elve alapján lehet különbség egyes tantárgyi filozófiák értékelési világképe között, ezt a tantárgyi tantervek röviden ki is jelzik. Ám a helyzetből adódóan különleges szerephez jut az értékelés formatív (fejlesztő, bátorító) funkciója, a különösen differenciált tempóban bekövetkező fejlődéshez igazodó differenciált értékelés, miközben éppen a sportoló életmód miatt bizonyos "edzésre" is szükség van: a kevésbé sikeres teljesítmény után való talpra állást szolgáló pedagógiai értékelésre. Kiemelkedően fontos, hogy az értékelés felfogásunk szerint az önértékelésre való nevelés eszköze. Sportolóként "szemben az ugróléccel", vagy az „ellenfél kapusával”, a „leküzdendő akadállyal” egyedül marad, ezt csak hiteles önértékelés képessége és motiváltsága segítheti.

A sportiskolai kerettanterv írók javasolják az alkalmazó iskoláknak a következő alapelvek, eljárások végig gondolását:

- A szöveges értékelés szerepének erősítése azokon az évfolyamokon is, amelyeken ez még nem kötelező.
- Az értékelés fejlesztő, személyiségformáló, tanulást segítő szerepének erősítése.
- A szummatív jellegű értékelési folyamatokban az objektivitásra való törekvés, ha a feltételek engedik, akkor az adott tantárgyban rendelkezésre álló sztenderdizált értékelési eszközök használata.
- Részvétel az országos és regionális kompetenciamérésekben, az eredmények felhasználása az iskola oktató-nevelő munkájának fejlesztésére.

#### **A közoktatási típusú sportiskola kiemelt fejlesztési feladatai**

A kiemelt fejlesztési feladatokkal kapcsolatban szükségesnek tartjuk előrebocsátani, hogy tantervkészítőink maximális azonosulással követték ezeket, s valamennyi tantárgy tananyagának összeállításában figyelembe vették, mind az anyagok kiválasztásában mind a közvetítés javasolt metodikájában érvényesítették ezeket.

Természetesen a program használói szempontjából a kiemelték közt is különleges hangsúlyt kapnak azok a feladatok, melyek a sportemberre nevelés szempontjából relevánsak. Így valamennyi tantárgy tantervében kimutatható a „testi és lelki egészség” fejlesztésének szempontja, nemkülönben a hazát képviselő élsportolói pálya szempontjából a „hon és népismeret”, a nemzetközi versenyéletbe való korai bekapcsolódás szempontjából az „európai azonosságtudat és az egyetemes kultúra” kiemelt fejlesztési feladatainak érvényesítése. Nemcsak sportemberként, de emberként, majdani családalapítóként, állampolgárként is különösen fontos számunkra az „énkép és önismeret” értékeinek közvetítése. A tanulás és az informatikai kultúra, nemkülönben a környezeti nevelés ebben az értékrendben nem másodrendű, de a sportemberre nevelés szempontjából kevésbé hangsúlyosak. Ugyanakkor az

alapelveknél leírtak alapján a megfelelő műveltségterületeknél ezek a kiemelt fejlesztési feladatok is megkapták a kellő hangsúlyt.

Ugyancsak a tantárgyi rendszerben jelenítettük meg azokat a pedagógiai feladatokat, melyek az egészségfejlesztéssel, a környezetvédelemmel és a fogyasztóvédelemmel függenek össze. Kiemelt, érintett tantárgyak az egészségfejlesztéssel és környezetvédelemmel kapcsolatban a természettudományos tantárgyak, a fogyasztóvédelemmel kapcsolatban pedig a társadalomismeret kap elsősorban hangsúlyt. A kitüntetett tananyagrészek alkalmasak arra, hogy egy-egy, a kerettantervet alkalmazó iskola pedagógiai programjában a jogszabályok szerint külön is összegezzék ezen részprogramokat. Megjegyezzük, hogy a művészeti tantárgyak programjának összeállítása során is természetesen figyeltünk arra, hogy ezen értékek megfelelő súllyal szerepeljenek.

### **A kerettanterv felépítése**

A közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv műveltségi területeként épül fel. A kerettanterv specialitását szeretnénk kifejezni azzal is, hogy a műveltségi területek közül a *Testnevelés és sport* került előre. Az egyes műveltségi területeken belül először a műveltségi terület egészére fogalmaztuk meg az alapelveket, célokat. *A műveltségi területhez tartozó tantárgyak képzési szakaszonként és ezen belül évfolyamonként tartalmazznak ajánlást:*

- a nevelés és oktatás céljára,
- a tantárgyak témaköreire, tananyagára,
- fejlesztési feladatokra és az ajánlott tanulói tevékenységekre,
- a tantárgyak követelményeire.

Az adott tantárgyra vonatkozó értékelési eljárásokat, az értékelés szempontrendszerét abban az esetben írták le a szerzők, ha azok speciálisan a tantárgyra jellemző ajánlások.

A kerettanterv külalakjában, felépítésében és szerkesztettségében törekedtünk az egységességre, de csak olyan mértékben, amilyen mértékben még érvényesülni tud az egyes műveltségi területek, illetve egyes tantárgyak speciális igénye. Ezért némileg eltérő a testnevelés és az idegen nyelv tantárgyak táblázatos szerkezete, valamint a Művelődéstörténet felépítése.

Az ún. nyelvi előkészítő évfolyam tantervét a kerettanterven belül, külön blokkban helyeztük el, mert úgy gondoljuk, hogy célját és feladatát tekintve a nyelvi előkészítő évfolyam eltér a műveltségi területeken belül megjelenő képzési szakaszoktól.

Kerettantervünkben megjelennek olyan elemek is, amelyek szorosan nem köthetőek egy műveltségterülethez. Ezek a Tanulásmódszertan 5. és 9. évfolyamon, valamint a nyelvi előkészítő évfolyamon az Önismeret tantárgy.

### **Javaslat a tantárgyak rendszerére és az időkeretre**

A sportiskolai kerettanterv a NAT-ban, a műveltségi területeken zajló oktatás számára fogalmazott fejlesztési feladatokat túlnyomó részben a hagyományos tantárgyi keretek között igyekszik érvényesíteni. Részei a kerettantervnek az ún. önálló modul tantárgyak, amelyekhez óraszámot is rendeltünk. Néhány műveltségi terület bizonyos fejlesztési feladatait más tantárgyakba integráltuk. Az Ember és társadalom 1-4. évfolyamra vonatkozó fejlesztési feladatai az 1-4. évfolyamon tanított tantárgyakba építve jelennek meg. Az Informatika műveltségterület könyvtár informatika és médiainformatika területeinek alkalmazása valamennyi tantárgynál megjelenik. A tánc az ének-zene tantárgyba lett integrálva, míg a mozgókép- és média ismeretek 9-12. évfolyamra vonatkozó fejlesztési feladatai a Művelődéstörténet modulban valósulnak meg.

Kiemelt területként kezeljük a kerettanterv jellege miatt a Testnevelés és sport műveltségterületet, amely a hagyományos testnevelés tantárgyon túl sokkal komplexebb módon közvetíti a műveltségterület feladatait.

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv  
Bevezető

1. számú táblázat: A műveltségi területek NAT által ajánlott százalékos arányainak összevetése az ún. közoktatási sportiskolai kerettanterv százalékos arányaival.

<b>Műveltségi terület</b>	<b>Évfolyamok</b>											
	<b>1.</b>	<b>2.</b>	<b>3.</b>	<b>4.</b>	<b>5.</b>	<b>6.</b>	<b>7.</b>	<b>8.</b>	<b>9.</b>	<b>10.</b>	<b>11.</b>	<b>12.</b>
<b>Testnevelés és sport</b>												
NAT ajánlás minimuma	15				11	10	9	8				
NAT ajánlás maximuma	20				15	15	15	8				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	25		22	22	20	30	28					
<b>Magyar nyelv és irodalom</b>												
NAT ajánlás minimuma	32				17	10	10	10				
NAT ajánlás maximuma	42				24	15	15	10				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	40		31	18	16	11	13					
<b>Élő idegen nyelv</b>												
NAT ajánlás minimuma	2				12	12	12	13				
NAT ajánlás maximuma	6				20	20	20	13				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	-		13	13	12	20	22	23				
<b>Matematika</b>												
NAT ajánlás minimuma	17				15	10	10	10				
NAT ajánlás maximuma	23				20	15	15	10				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	20		18	18	12	11	10	13				
<b>Ember és társadalom</b>												
NAT ajánlás minimuma	4				4	10	10	9				
NAT ajánlás maximuma	8				8	15	15	9				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	<i>Más műveltségi területben jelennek meg a fejlesztési követelmények.</i>				13	8	12	13	11	10	13	
<b>Ember a természetben</b>												
NAT ajánlás minimuma	4				7	15	15	10				
NAT ajánlás maximuma	8				11	20	20	10				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	5		4	9	16	18	13	16	13	7		
<b>Földünk és környezetünk</b>												
NAT ajánlás minimuma	-				4	4	4	-				
NAT ajánlás maximuma	-				8	8	8	-				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	-				-	8	6	7				
<b>Művészetek</b>												
NAT ajánlás minimuma	10				12	8	9	5				
NAT ajánlás maximuma	18				16	15	15	5				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	15		13	13	16	10	7	-	3			
<b>Informatika</b>												
NAT ajánlás minimuma	2				4	6	6	5				
NAT ajánlás maximuma	5				8	10	10	5				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	-		3	4	4	-	4	-	3	-		
<b>Életvitel és gyakorlati ismeretek</b>												
NAT ajánlás minimuma	4				3	3	2	-				
NAT ajánlás maximuma	8				8	8	7	-				
<i>Sportiskolai kerettanterv</i>	5		4	4	6	4	-	3	-			

### **Az eltérések indoklása**

#### *Testnevelés és sport*

A műveltségi terület kiugróan magas százalékos arányát a kerettanterv specialitása indokolja. 1-4. évfolyamon a mindennapos testnevelés megvalósítása, valamint a sportági választások segítése, az 5-8. évfolyamon a délelőtti, órarendbe iktatott sportági képzések, míg 9-12. évfolyamon az ezeket kiegészítő elméleti órák indokolják a NAT ajánlás maximuma feletti százalékos arányt.

#### *Informatika*

A közoktatási típusú sportiskolai kerettantervben az informatika műveltségi terület százalékos aránya a tanított évfolyamok összességét tekintve alacsonyabb a NAT százalékos ajánlásánál. Hangsúlyozva az információs kultúra fejlesztésének szükségességét, az alacsonyabb óraszám arányt a tanulók esetében tapasztalt, meglévő számítógép használati tudásukkal indokoljuk. Erre a tudásra a tanulók az iskolákban és a családokban jelen lévő számítógépek számának ugrásszerű növekedése következtében tettek és tehetnek szert. A kisebb óraszám melletti döntésünket magyarázza az is, hogy az egyes tantárgyi tantervekben is kiemelten szerepel az IKT használata, kiváltva ezzel az informatika tantárgy oktatásából pl. a könyvtári informatika, a médiainformatika és az informatika-alkalmazói ismeretek gyakorlására szánt időkeretet.

#### *A többi műveltségi terület aránya az ún. közoktatási típusú sportiskolai kerettantervben*

A többi műveltségi terület a tanított évfolyamok összességét tekintve a NAT minimum és maximum közé esik összhangban a kerettanterv alapelveivel és céljaival.

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv  
Bevezető

2. számú táblázat: A közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámai 1-12. évfolyamra

<b>Tantárgy/évfolyam</b>	<b>1.</b>	<b>2.</b>	<b>3.</b>	<b>4.</b>	<b>5.</b>	<b>6.</b>	<b>7.</b>	<b>8.</b>	<b>9.</b>	<b>10.</b>	<b>11.</b>	<b>12.</b>
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	4	4	4	4	3	3	4	4
Első idegen nyelv				3	3	3	3	3	3	3	4	4
Második idegen nyelv									2,5	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4
Történelem					1,5	1,5	1,5	3	3	3	3	3
Természet-, környezetismeret	1	1	1	1	2	1						
Biológia, egészségtan						1	1	1,5		1	2	2
Fizika							1,5	1,5	1,5	1,5	2	
Kémia							1,5	1,5	2	2		
Földrajz							2	1,5	2	2		
Ének-zene-ritmus	1	1	1	1	1	1,5	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1,5	1	1		
Informatika				0,5	1	1	1		1		1	
Életvitel és gyakorlati ismeretek	1	1	1	1	1	1	1	1				
Testnevelés	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Osztályfőnöki óra					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1
Érettségi előkészítő											4	4
<b>Tantervi modulok</b>												
Sportismeretek									1	1		
Sportági ismeretek										0,5	0,5	
Sportpszichológia											1	
Sporttörténet												1
Küzdelem és játék	1	1	1	1	1	1	0,5					
Tanulásmódszertan					0,5				0,5			
Emberismeret, etika							0,5		0,5			
Művelődéstörténet												1
Társadalomismeret												1
<b>Kötelező óra</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>22,5</b>	<b>22,5</b>	<b>22,5</b>	<b>25</b>	<b>25</b>	<b>27,5</b>	<b>27,5</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<i>Szabadon tervezhető óra</i>	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4



Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv  
Bevezető

3. számú táblázat: A nyelvi előkészítő évfolyammal induló közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámai 9-13. évfolyamra

Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Magyar nyelv és irodalom	2	3	3	4	4
Első idegen nyelv	14	4	4	4	4
Második idegen nyelv		2	2,5	3	3
Matematika	2	3	3	3	3
Történelem		3	3	3	3
Biológia, egészségtan			1	2	2
Fizika		1,5	1,5	2	
Kémia		2	2		
Földrajz		2	2		
Ének-zene-ritmus		0,5	1		
Vizuális kultúra		0,5	1		
Informatika	4	2	2	1	1
Testnevelés	2	2	2	2	2
Osztályfőnöki óra	0,5	0,5	0,5	0,5	1
Érettségi előkészítő				4	4
<b>Tantervi modulok</b>					
Sportismeretek		1	1		
Sportági ismeretek			0,5	0,5	
Sportpszichológia				1	
Sporttörténet					1
Tanulásmódszertan	0,5				
Önismeret	0,5				
Környezettan	1				
Bevezetés a társadalomismeretbe	1				
Etika		0,5			
Művelődéstörténet					1
Társadalomismeret					1
<b>Kötelező óra</b>	<b>27,5</b>	<b>27,5</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<i>Szabadon tervezhető óra</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>

A 2. és 3. számú táblázatban a testnevelés órák minimuma szerepel, mert ezek tartoznak a Közoktatási törvény 48.§ (2) bekezdésében meghatározott kötelező órák közé. A NAT százalékos arányával való összevetés már a teljes tanórai testnevelési órákat, sportági edzéseket és elméleti ismereteket magában foglalja. Ezeket kiegészítve – tájékoztatási szándékkal – a délutáni sportfoglalkozások óraszámával mutatja a sportoló, élsportoló diák heti sportterhelését a 4. számú táblázat.

4. számú táblázat: A sportiskolai kerettanterv testnevelés és sport műveltségi területének heti kötelező és ajánlott óraszámjai

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Testnevelés	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<b>Ajánlott testnevelés órák</b>	2	2	2	2	2	2	1	1					
<b>Elméleti ismeretek</b>									1	1,5	1,5	1	
<b>Edzés idők délelőtt</b>					2	2	2	2	6	6	6	6	6
<b>Délutáni sportági edzések</b>	2	2	2	2	4	4	6	6	10	10	10	10	10

*Megjegyzés a táblázathoz: Nyelvi előkészítő osztállyal induló képzés esetében az elméleti ismeretek egy évfolyammal eltolódnak!*

### **Ajánlások a közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv helyi tantervvé történő adaptálásához**

A bevezető elején rögzítettük, hogy ez a kerettanterv olyan iskolák számára készült, amelyek sportoló tanulók nevelését oktatását vállalják fel. A kerettanterv valamennyi pedagógiai szakaszt átöleli, azaz alkalmazható az alapfokú nevelés-oktatás, illetve a középfokú nevelés-oktatás szakaszában is, külön-külön, de egyben is. A használható idegen nyelvtudás fontosságát hangsúlyozva a sportoló fiatalok esetében is, megoldást nyújt a nyelvi előkészítő évfolyamot indító iskolák helyi tantervének elkészítéséhez is.

A körülményektől és a lehetőségektől függ, hogy az ún. közoktatási típusú sportiskolai modellek közül melyiket tudja felvállalni az adott oktatási intézmény, azaz a tanórák szervezésekor kell-e számolni a délelőtti sportági edzésekre fordítható időtartammal, vagy nem. Amennyiben van lehetőség délelőtti edzésre, úgy ez elsődleges szempontként jelenik meg az osztályok, csoportok kialakításában.

Az órateremben szereplő szabad órakeret felhasználását a helyi adottságoknak, az iskolába járó tanulók felkészültségének, és szociokulturális háttérüknek megfelelően, az iskolában megfogalmazott nevelési elképzeléseknek a figyelembe vételével kell megtervezni.

A műveltségi területek tantárgyi tanterveiben megjelenő „ajánlott tanulói tevékenységek” közlésével a helyi tantervírók és a megvalósítást végző pedagógusok munkáját kívántuk segíteni.

Közeli terveink között szerepel, hogy a kerettantervben megjelenő önálló modulokhoz, illetve az egyes tantárgyak sportspecifikus ismereteinek feldolgozásához tanári kézikönyveket, feladatgyűjteményeket készítünk.

Budapest, 2006.

Vargáné Hajdú Mária

## A közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv készítői és szakértői műveltségi területenként, alfabetikus sorrendben

### *Testnevelés és sport*

Erdősi Zoltán

*Dr. Hamar Pál*

Nagy Sándor

Szabó Lászlóné

### *Magyar nyelv és irodalom*

Joó Katalin

Rabi Ferencné

Szabó Tilda

### *Élő idegen nyelv*

Lizakovszky Éva

Sallai Adrienn

### *Matematika*

Dr. Dányiné Horváth Edit

Joó Katalin

*Szendrei Júlia*

Varga József

### *Ember és társadalom*

Baló András

Erdősi Zoltán

Horváth Zsuzsanna

Kulcsár András

Nagy Sándor

### *Ember a természetben*

Bakos Károly

Kiss Albert

*Nahalka István*

Vargáné Hajdú Mária

### *Földünk és környezetünk*

Bakai Anikó

Bakó Judit

Klingerné Dr. Végh Irén

### *Művészetek*

Jámbor Zsolt

Jámborné Márkus Emőke

Oroszné Tornyai Lilla

Sinkó István

Tarcsa Zoltán

*Trencsényi László*

Váradi István

### *Informatika*

Tanainé Szeghy Rita

Tóth Józsefné

Véghné Nagy Erika

### *Életvitel és gyakorlati ismeretek*

Baló András

Horváth Gyula

*Dr. Rosta István*

### *Tanulásmódszertan*

Baló András

Rabi Ferencné